

Afstand bewaren!

In een dagorder heeft veldmaarschalk Montgomery zijn troepen op het hart gedrukt, geen vriendschappelijke relaties met Duitschers aan te knopen in de bezette Duitse gebieden. Laat U niet in met Duitschers, tenzij de dienst het noodzakelijk maakt - aldus Monty's bevel. Geef den Duitser geen hand. Laat U niet in met Duitse vrouwen of kinderen. Geef hen geen geschenken en neem ook niets van hen aan. Gaat niet bij hen op bezoek. Gaat niet met hen wandelen. Er kan geen sprake zijn van verbodering of vriendschap met Duitschers. De bezetting van Duitsland is een militaire operatie. Daarbij moet ieder zich correct en rechtvaardig tegenover de bevolking gedragen, maar men mag geen oogenblik vergeten, dat dit volk kort geleden Hitler nog toejuichte en dat het overal in Europa de volkeren, die door een bondgenootschap met de Geallieerden verbonden zijn, vernederd, geplunderd, mishandeld en geknecht heeft. Als de geallieerde soldaat, evenals in 1918, een welwillende houding tegen de Duitse bevolking zou aannemen, zouden de Duitschers al te gauw vergeten, dat wij nog steeds met hen in oorlog zijn. Zij zouden dan met de geallieerde soldaten gaan praten en de Engelschen allerlei leelijks vertellen van de Russen, terwijl zij tegelijkertijd zouden proberen de Russen tegen de Amerikanen op te zetten. De Duitschers zouden een vriendelijk gezicht zetten, maar de achtergebleven nazi's zouden tegelijkertijd proberen de geallieerde oorlogsvoering te saboteeren. Dergelijke lieden drukt men de band niet!

* In Keulen reden vorige week voor het eerst Amerikaanse luidsprekerauto's door de straten om de bevolking op de hoogte te stellen van de laatste nieuwsberichten. Het was voor het eerst sinds 1933, dat de bevolking berichten hoorde, die niet gecensureerd waren door de nazi's. Dagbladen verschijnen er niet in Keulen. In een ondergrondse drukkerij, die ongeschonden aangetroffen werd, drukten de Amerikanen een Duitsch weekblad, dat „Mittelungen" heet.

* Radio Vaticaan deelt mede, dat de Paus Don Tullio Calagno, een Italiaansch priester, geëxcommuniceerd heeft. Calagno is de leider van een groepje katholieken in Noord-Italië, die het fascisme van Mussolini en de Duitschers krachtig ondersteunen. Hij geeft o.a. een katholiek-fascistisch dagblad uit.

* Men weet, dat er binnen het kader van het economisch verdrag, dat onlangs tusschen Frankrijk, België, Luxemburg en Nederland gesloten werd, een raad voor economische samenwerking is opgericht. Aan dezen raad is een permanent secretariaat verbonden, dat voor het contact tusschen den raad en de regeringen zorg zal dragen. Regelmatig zal men elkander raadplegen over plannen inzake de voedselvoorziening, landbouw en industrie, het oprichten van nieuwe industrieën en de coördinatie van het transportwezen.

* Vorige week is de treinverbinding tusschen Eindhoven en Zeeland hersteld. Zodoende kunnen groote partijen mosele en andere voedingsmiddelen van Zeeland naar Brabant en Limburg gebracht worden. De gedeeltelijk vernielde werkplaatsen van de Nederlandsche Spoorwegen in Tilburg bouwen met materiaal, afkomstig van verwoeste locomotieven, nieuwe machines. Binnenkort worden er bovendien nieuwe locomotieven verwacht uit Zweden en Zwitserland.

Het herstel van het onderwijs.

In bevrijd gebied gaat de jeugd weer naar school.

De chaos, die in ons onderwijs werd aangericht tengevolge van de oorlogshandelingen, moet zoo spoedig mogelijk verdwijnen. De jeugd moet weer naar school. In bevrijd gebied is men met man en macht aan het werk om het onderwijs weer op gang te brengen. De rijpere jeugd werkt hierbij actief mee. In Eindhoven begonnen acht gymnasiasten zelf een school, omdat zij zoo snel mogelijk staatsexamen willen doen. Zij vonden een lokaal, zorgden zelf voor brandstoffen en zij wisten zelfs eenige leeraren op te duikelen. Het salaris voor de leerkrachten werd vastgesteld en het gymnasium is begonnen! Er zijn vele gevallen van middelbare scholieren, die dagelijks urenlange fietsen om zich naar de H.B.S. in een andere stad te begeven, daar zij in hun woonplaats nog niet terecht kunnen.

Met het lager onderwijs heeft men veel grootere moeilijkheden. Vele scholen zijn vernield, andere zijn voor militaire doeleinden in gebruik genomen. Er zwerven dan ook veel kinderen op straat, zoodat allerlei vernielingen aangericht worden en de straatschenderij hand over hand toeneemt. Talloze kinderen missen hun vader, waardoor er onvoldoende tucht heerscht. Op straat ziet men kinderen van tien jaar sigaretten rooken. Zij loopen de geallieerde soldaten achterna, die erg gul zijn met hun sigaretten. Veel kinderen zetten allerlei handeltjes op touw.

In Nijmegen.

De hoofdinspecteur van het lager onderwijs heeft onlangs belangwekkende gegevens over den onderwijstoestand in Nijmegen verschaft. In Nijmegen en omgeving waren voor den oorlog 63 lagere scholen. Geen der schoolgebouwen kon na de bevrijding voor het onderwijs gebruikt worden. Ze waren allemaal kapot of voor andere doeleinden gevorderd. Er wordt nu in particuliere huizen les gegeven. De meeste ouders werken daarbij goed mee. Sommigen stonden verwarmde kamers als klaslokaal af. Waar dit niet ging, werd den kinderen gevraagd om eens per week een schep kolen en wat brandhout mee te brengen. Dat systeem werkt goed. Leerboeken zijn er echter niet, pennen en inkt evenmin. Door de oorlogsgebeurtenissen hebben de kinderen hun aandacht niet genoeg bij het werk. Daarom gaan de onderwijzers veel met de kinderen naar buiten, doen aan sport met de klas en met de hoogste klassen worden vaak be-

zoeken aan fabrieken e.d. gebracht.

In het begin had men nog moeilijkheden tengevolge van de noodzakelijke zuiveringsprocedure. Het Militair Gezag stelde terstond een zuiveringscommissie in, bestaande uit onderwijzers van katholieke, protestantsche en openbare scholen, een schoolbestuurslid, vertegenwoordigers van de commissie van toezicht op het onderwijs en enkele oud-illegale werkers. Van de 7 tot 800 onderwijskrachten in Nijmegen moesten er 17 definitief uitgebannen worden, 4 werden er geschorst en 4 gestaakt. Staken is schorsen met behoud van salaris. Bij deze gestaakten bevinden zich een waarnemend directeur en een leeraar van een H.B.S., die met hun leerlingen gingen werken bij den aanleg van Duitse versterkingswerken. De ouders hebben er recht op te verlangen, dat hun kinderen aan zuivere handen worden toever-

Canada en Nederland.

Leslie Roberts, een Canadeesche oorlogscorrespondent, heeft in de Eindhovensche uitgave van „Het Parool" een artikel geschreven over zijn gevoelens jegens ons land. Na een betuiging van huide aan de verzetsgeest van het Nederlandsche volk, schrijft hij:

Hoe zal onze wereld er in de toekomst uitzien? Canada is evenals Holland, gemeten naar den maatstaf der bevolking, een „kleine" natie. In de toekomst moeten alle kleine naties hun vriendschapsbanden nauwer aanhalen, niet omdat wij in onze groote bondgenooten geen vertrouwen hebben, doch omdat het zoo gemakkelijk kan gebeuren, dat de kleine naties in het groote geheel over het hoofd worden gezien, indien we onze stem in den bond der Vereenigde Naties tenminste niet duidelijk laten hooren. Daarom moeten we elkander beter leeren kennen. We zouden graag meer Nederlanders in Canada zien. Bezoekt mijn land of blijft er voor altijd. Meer Canadeezen moeten naar Holland komen, want alleen dan is het mogelijk elkander goed te leeren kennen en werkelijk vrienden te worden. Tot nu toe zijn slechts weinige Canadeezen in Holland geweest, terwijl het aantal Nederlanders, dat Canada ooit heeft gezien, eveneens gering is. Doch hier, terwijl de verachte Duitschers nog slechts enkele kilometers verwijderd zijn, hebben Canadeezen, Amerikanen, Engelschen en Nederlanders elkander beter leeren kennen, zij spreken met elkaar in de straten van Eindhoven en hebben wederzijds vriendschapsbanden aangeknoopt. Dit is een goed ding, misschien het eenige goede van den oorlog, deze nieuwe associatie tusschen volken, die anders nooit met elkander in nauw contact zouden zijn getreden. Wij hopen, dat deze nieuwe kennismaking U evenals ons niet slecht bevallen is. Wij hebben een Nederlandsch volk gevonden, dat ons vriendelijk, hartelijk en met een warm hart heeft ontvangen. Ik moge U als Canadeesch en Britsch onderdaan de verzekering geven, dat niemand van ons ooit de dagen zal vergeten, die hij in Holland doorbracht, en dat wij nooit zullen vergeten, hoe Uw dapper volk, geheel onvoorbereid meegesleept in den maalstroom van den oorlog, de Hunnen achter zijn eigen linies bevocht tot den dag der bevrijding.

trouwd en niet aan lieden, die hun leerlingen presten om voor den vijand te gaan werken. In elk geval kon met voldoening vastgesteld worden, dat er in de Nijmeegsche onderwijswereld zoo weinig rotte appels waren!

Het Gezag na de bevrijding.

(Vervolg van pagina 1)

tijdens de operational phase en vooral ook voor den tijd hierop volgend.

Verder heeft het de buitengewoon belangrijke taak de Shaef te adviseeren aangaande alle voor Nederland belangrijke problemen. Aangezien de Shaef als buitenlandse instantie onmogelijk van alle Nederlandsche verhoudingen grondig op de hoogte kan zijn, zal het in vele gevallen afhangen van de kundigheid en de hardnekkigheid waarmede door het Militair Gezag wordt geadviseerd, of een goed resultaat wordt bereikt. Reeds tijdens de operational phase ziet het Militair Gezag zich dus gesteld voor een zware en verantwoordelijke taak, waarvoor het als Nederlandsch orgaan, hoewel ingeschakeld bij de Shaef, ten allen tijden verantwoordelijk blijft aan de Nederlandsche regeering, meer in het bijzonder aan den minister van Oorlog.

In deze phase is het Militair Gezag echter gehouden de aanwijzingen van de Shaef op te volgen. Pas als deze de operational phase beëindigt, is het Militair Gezag alleen en uitsluitend belast met het nemen van alle maatregelen, welke noodig zijn voor het handhaven van de in- en uitwendige veiligheid van den staat; dus ook met de zorg voor voedsel, huisvesting, verwarming, transport, enz. Pas dan krijgt de verantwoordelijkheid tegenover de regeering ten aanzien van alle verleende bevoegheden de volle beteekenis. Natuurlijk valt de rechtspraak daar niet onder; deze blijft, zooals dat in een rechtstaat behoort, onafhankelijk van de uitvoerende macht. Zoo is ook de rechterlijke macht geheel onafhankelijk bij de berechting van oorlogsmisdadigers, die door het Militair Gezag moeten worden gearresteerd en gevangen gehouden.

Wanneer is nu de taak van Militair Gezag beëindigd?

Van het begin af aan streeft het Militair Gezag ernaar de normale functioneering van ons bestuursapparaat mogelijk te maken. Het is te verwachten, dat ook de regeering bevorderen zal deze terugkeer tot normale verhoudingen zoo spoedig mogelijk te verwezenlijken. Dan hoeft slechts bepaald te worden, dat de bijzondere staat van beleg is opgeheven, en daarmee eindigt automatisch de taak van Militair Gezag.